

Za pletenine Draž smo prvič več slišali leta 1989, ko so jih predstavili na modni reviji Bazar v Cankarjevem domu, dve leti kasneje je sledil sejem mode in še čez dve leti prva nagrada na modni reviji Fashion News v Opatiji v kategoriji avantgarde. Puloverji in obleke s čudnim cevastim pletenjem so vzbudili veliko pozornosti. »Urša je bila sprva bolj ekstravagantna,« je dejal Tomaž, »zdaj pa oba teživa k uporabnosti,« ga je dopolnila Urša. »A vedno iščemo nove rešitve,« sta dodala. Revij in sodelovanja na modnih sejmih je bilo potem še veliko, naj omenimo samo Imeldine modne predstavitve, vmes pa so bili še Mittelmoda v Gorici pa razstava in revija na bienalu mladih v Lizboni... Danes je to uspešno mlado podjetje, začelo pa se je - s čisto navadnimi pletilkami.

Vsega je »kriva« mama

Urša, takrat še v srednji šoli, in njena mama Karolina sta veliko pletli na roke kot toliko drugih najstnic in mam, češ le zakaj bi kupovali puloverje, če jih lahko spletemo sami. Tomaža takrat to ni kaj dosti zanimalo. Čez čas se je mama odločila, da bo kupila pletilni stroj, in kmalu je odprla še popoldansko obrt. Tomaža so pletilni stroji pritegnili bolj po tehnični plati, a je kmalu pomagal plesti patente. Zatem se je začelo zares. Odprli so predstavništvo za pletilne stroje Brother, pletilno šolo in servis, kmalu pa tudi prvo trgovino v zdravilišču Dobrna (danes so tri: poleg Dobrene še v zdravilišču Rogaška Slatina in v Ljubljani, iščejo pa nove dobre trgovine, saj bi radi razširili prodajno mrežo). Urša je medtem postala absolventka fakultete za naravoslovje in tekstilno tehnologijo, Tomaža pa je pletenje tako prevzelo, da je sredi absolventskega staža na fakulteti za elektrotehniko opustil studij in se ves posvetil prejam, vzorcem in pletilnim strojem.

Najbolj vznemirljivo je odkrivanje novega

Prostor v trgovskem centru Ledina na Kotnikovi v Ljubljani (mimogrede: res škoda, da je malce stran od mestnega vrveža in ga veliko ljudi najbrž sploh še ni našlo), kjer domuje njihova trgovina, je navduhujoč. S stropa visijo kratke in dolge obleke, vsaka

drugačna od druge. Na policah so zložene druge pletenine, ki z zanimivimi vzorci in barvami kar kličejo po tem, da jih potipaš in si jih ogledaš od blizu. Na policah bolj v notranjosti trgovine ležijo raznobarni zviti preje, v ozadju pa kraljuje velikanski pletilni stroj, s katerega se kot kača zvija nekaj me-

teninah najbolj vznemirja: od nasprotja med golim in pokritim (njuni modeli so dostikrat precej izzivalni) do nenavadnih krojev in oblik, reliefnih površin, izboklin, vrtin, lukenj... »Pletilni stroj splete ravno črto, midva si jo želiva skriviti, zanima naju, kaj vse je mogoče s pletenjem narediti,« razlagata.

siv, s srebrnimi nitmi pretkan kup pletenja, ga z zamahom razgrne in že je pred mano krinolina, v kateri je Tajda Lekše vodila Model International - prav taka, kot smo jo videli na odru, vse stoji, kot mora. »Ravno to je pri pleteninah čudovito, te neizmerne možnosti, ki jih imaš pri oblikovanju,« nav-

ve preje naredi čisto navadno pletenino?« se sprašujeta. Sta pa navdušena nad razvojem novih prej, recimo sintetične, ki postaja čedalje bolj podobna naravnim materialom, ali pa vodonepropustne preje, zelo primerne za zimске plašče. Tako novosti kot tudi modne trende seveda takoj vključita v novo kolekcijo, vendar ostajata zvesta svojemu načinu modnega izražanja: iskanju novega. »Oblačenje je izražanje, zato ima morda modno oblikovanje od vseh vej oblikovanja še največ skupnega z umetnostjo. Za naju je oblačenje nenehno iskanje in spreminjanje svoje lastne podobe,« menita Urša in Tomaž Draž in sta prepričana: »Bodočnost je v praktičnih, udobnih, izvirnih športnih oblačilih.« Radi jima verjamemo.

Pletenine Draž

IZZIVALNE IN DRUGAČE

Urša in Tomaž Draž imata svojskost, ki ju nezamenljivo loči od drugih, že v priimku. Njuni izdelki so res očarljivi (draž pomeni čar, milino), predvsem pa izzivalni in izvirni. »Ljudje se smejejo ali pa jih kupijo,« sta ob neki priložnosti dejala sestra in brat, ki ju je pletenje tako obsedlo, da dobesedno cele dneve preživita za pletilnim strojem v svoji trgovini in se (izključno) v svoje pletenine tudi oblačita. Pletenine Draž so zaradi njune želje po odkrivanju novega postale pojem drugačnosti in pogumne ustvarjalnosti, ki je prejela priznanja tudi v tujini. A ne smemo pozabiti na mamo Karolino, ki tudi pleče. Z njo se je namreč vse začelo.

Tekst: MELITA BERZELAK

Foto: BARBARA SRŠEN

trov dolg, a le nekaj centimetrov širok trak. »Iz tega nastajajo naši izdelki,« sta povedala, s pisanim kupčkom v rokah. Hm? »Ja, trak sešijemo v spiralisti obliki, nobenih ravnih robov ob strani ni. Tak način pletenja je postal naš zaščitni znak!« Ob teh besedah sta se nasmehnila. Podobno izvirnih načinov pletenja je še več, odkrivanje novega je namreč tisto, kar ju pri ple-

Stara zgodba - Slovenci in pogum

In resnično je marsikaj mogoče. Stranke morajo biti pogumne, vsaj tiste, ki se odločijo za najdržnejše, večerne modele... »Niti ne, večini so taki izdelki všeč in se jim zdijo zanimivi, med našimi strankami so take, ki se večinoma oblačijo v tele stvari. Res pa se ne odloči vsak, ki so mu naše pletenine všeč, da bi jih tudi nosil.« Slovenci se jima zdijo v tem pogledu še preveč tradicionalni, raje se odločajo za klasične materiale, barve in kroje, namesto za pogumen, nov dizajn, ki bi pritegoval poglede. A ko se kdo le odloči za njen pulover ali obleko, se zagotovo še vrne, pravita. Poleg tega da so njune pletenine izvirne, so tudi udobne, iz naravnih materialov in jih ni težko vzdrževati, potrebujete le likalnik na paro. Urša v dokaz dvigne s police črno-

dušeno razlagata. »Sam ustvarjaš tako tkanino, strukturo, izbereš barvo in vzorec kot tudi obliko oblačila.«

Obsedenost, ki prepričuje

Da sta s pletenjem res čisto obsedena, priznava tudi sama, nenazadnje nosita le svoje izdelke. Ne samo puloverji, majice, obleke, tudi nogavice, torbice, celo kopalke so po njunem lahko pletenine, in to nikakor ne iz navadne volne, temveč zanimivih, nenavadnih, originalnih prej, za katerimi sta pripravljena brskati tudi po skladiščih tovarn s starimi zalogami. »Originalnost se začne pri materialu,« sta prepričana. Z nedavnega sejma materialov v Firencah sta se vrnila razočarana, saj nista, kar se izdelave tiče, menda vide-la nič novega. »Kako je mogoče, da kdo iz zanimi-

1 Urša in Tomaž Draž - obetaven ustvarjalni duet.

2 Tipičen, zanimiv, malce mislonijevski način pletenja Karoline, Urše in Tomaža Draž.

3 Na telesu pletenine Draževih šele prav zaživijo. Slika je z revije ob razglasitvi najbolje oblačenih Slovencev. Oktobra lahko pričakujemo njihovo samostojno modno revijo, predvidoma v klubu Central v Ljubljani.

4 5 Manekenke na izboru za Model International 96 so v drugem izhodu nosile očarljive pletene obleke Draževih, prav tako voditeljica Tajda Lekše.

6 Urša in Tomaž Draž v svoji trgovini in delavnici hkrati, prostoru za otipljivim ustvarjalnim nabojem.

